

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "ความพร้อมของชุมชนในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ" เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ทัศนคติที่มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน และทัศนคติเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำและสมาชิกที่มีอายุระหว่าง 25-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ 1,12 ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้จำนวน 150 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 150 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ในการคำนวณสถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วย t-test โดยผลการศึกษาคอบคลุมประเด็นหลักต่าง ๆ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทัศนคติการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทัศนคติที่มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน และทัศนคติเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน โดยแต่ละประเด็นสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อให้เห็นภาพรวมของตัวอย่างที่ศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลที่มีระดับสูงสุดในแต่ละข้อมาประมวลให้เห็นลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษา ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ระหว่าง 41-48 ปี ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ประชากรส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสแล้ว รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมี

รายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท อาชีพหลักได้แก่ เกษตรกรรม กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ

2. ทัศนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

จากการศึกษาทัศนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในชุมชนบ้านนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แบ่งได้เป็น 2 ด้านคือ ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน และการบริหารจัดการภายในชุมชน โดยเมื่อพิจารณา ทัศนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ในประเด็นสมาชิกชุมชนจะต้องมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุนสวัสดิการ และสมาชิกในชุมชนควรมีส่วนในการคัดเลือกผู้แทนเข้าร่วมบริหารกรรมการชุมชน รองลงมาเป็นทัศนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการบริหารจัดการภายในชุมชนอยู่ในระดับมาก ในประเด็น การสร้างกองทุนเล็กขยายไปสู่กองทุนใหญ่ และความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการของกองทุนประสบ และทัศนะด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านความเข้าใจของผู้นำและสมาชิกด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นผู้นำและสมาชิกมีความเข้าใจในเรื่องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

โดยภาพรวมทัศนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการบริหารจัดการภายในชุมชนอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการบริหารจัดการภายในชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการ รองลงมาเป็นทัศนะด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ในประเด็นความความเข้าใจในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

3. ทัศนะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

จากการศึกษาทัศนะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน บ้านนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แบ่งได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ การร่วมคิดและร่วมวางแผนในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ การร่วมดำเนินกิจกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ การร่วมแบ่งปันผลประโยชน์จากการจัดกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ และการร่วมติดตามและประเมินผลจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนในระดับมาก ในประเด็นสมาชิกชุมชนร่วมแรงในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และการจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมาตามลำดับเป็นทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการร่วมแบ่งปันผลประโยชน์จากการจัดกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน อยู่ในระดับมากในประเด็นสมาชิกชุมชนสามารถรับผลประโยชน์จากกองทุนผู้สูงอายุได้เมื่อมีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ และสมาชิกในชุมชนทุกคนมีส่วนในการรับผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนด้านการร่วมคิดและร่วมวางแผนในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนในประเด็นสมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และสมาชิกในชุมชนต้องร่วมกันวางแผนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน และทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนด้านการร่วมติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับปานกลางในประเด็นสมาชิกในชุมชนจะต้องร่วมกันติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนและคณะกรรมการกองทุนในชุมชนมีสิทธิในการสะท้อนปัญหาและหาข้อสรุปร่วมกัน

โดยภาพรวมทักษะด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านการร่วมแบ่งปันผลประโยชน์จากการจัดกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ส่วนทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการร่วมคิดและร่วมวางแผนในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน และด้านการร่วมติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ที่อยู่ในระดับปานกลาง และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้มีผลต่อทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนด้านการร่วมคิดและร่วมวางแผนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน และการร่วมติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนมากที่สุด

4. การเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

จากการศึกษาด้านทักษะการเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ในชุมชนบ้านนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านสมาชิกในชุมชน ด้านผู้นำในชุมชน ด้านสภาชุมชน ด้านการบริหารงานของชุมชน และด้านกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า ทักษะด้านทักษะการเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการบริหารงานของชุมชน ในประเด็น "ระบบดี ระเบียบสวย รวยคุณธรรม" จัดเป็นหลักการบริหารของชุมชนนาหว้า และชุมชนจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ขึ้นมา เพื่อตรวจสอบการกู้เงินของสมาชิก รองลงมาตามลำดับเป็นทักษะการเตรียมความพร้อม

ด้านกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ในประเด็นที่ว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการจัดสวัสดิการที่ครอบคลุมตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย และกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นกองทุนหนึ่งในกองทุนสวัสดิการชุมชน มีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้สูงอายุควรเข้าร่วมเป็นกรรมการกองทุนต่าง ๆ เพื่อร่วมบริหารจัดการกองทุนซึ่งเนื่องจากมีข้อจำกัดของกฎระเบียบของชุมชนที่ได้กำหนดให้ผู้ที่จะเข้ามาเป็นกรรมการกองทุนจะต้องมีอายุไม่เกิน 45 ปี แต่ถ้าผู้ใดเป็นกรรมการกองทุนอยู่แล้วก็สามารถเป็นกรรมการได้จนเกษียณอายุ 60 ปี ทักษะการเตรียมความพร้อมด้านสมาชิกในชุมชนอยู่ในระดับมาก ในประเด็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่ที่ 1, 12 ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกอาชีพ สามารถเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนได้ ทักษะการเตรียมความพร้อมของชุมชน ด้านผู้นำในชุมชนอยู่ในระดับมาก ในประเด็นผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการนำดอกผลจากกิจกรรมกลุ่มในชุมชนมาจัดเป็นสวัสดิการกับทุกกลุ่มของชุมชน และผู้นำสูงอายุในชุมชนจะต้องเผยแพร่ข่าวสารการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนอย่างทั่วถึง และทักษะการเตรียมความพร้อมของชุมชนด้านสภาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นสภาชุมชนมีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ และสภาชุมชนจะต้องจัดกิจกรรมผู้สูงอายุในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก

โดยภาพรวมทักษะการเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน ด้านการบริหารงานชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นทักษะการเตรียมความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนอยู่ในระดับมาก และด้านสภาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ระดับนโยบาย

1. รัฐควรส่งเสริมด้านอาชีพและรายได้ ที่จะนำไปสู่การออม เป็นสิ่งสำคัญในบั้นปลายของชีวิต
2. ควรมีการจัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ เช่น สภาพแวดล้อม

3. รัฐควรส่งเสริมให้ครอบครัวได้อยู่กับผู้สูงอายุยาวนานที่สุด เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งและไม่มีที่อยู่อาศัย โดยการส่งเสริมทางการเงิน หรือการปรับตัวทั้งสมาชิกในครอบครัวและตัวผู้สูงอายุ

4. รัฐควรเสริมสร้างองค์ความรู้ นโยบายและแผน และทิศทางการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุแก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

5. รัฐควรส่งเสริมให้บุคลากรในวัยทำงานมีความรู้ เพื่อเปลี่ยนผ่านเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ (Active Aging)

ระดับชุมชน

1. ชุมชนควรมีการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่มีความหลากหลาย และครอบคลุมหลาย ๆ กิจกรรม เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมการออกกำลังกาย การจัดหาอาชีพเสริม การสร้างงานสร้างรายได้ หรือกิจกรรมทางศาสนา และมีการส่งเสริมอย่างเอาใจจริงเอาใจ

2. ชุมชนควรส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชนในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการร่วมคิดและร่วมวางแผน และร่วมติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของชุมชน

3. ชุมชนควรส่งเสริมให้สภาชุมชนมีความเข้มแข็ง

ระดับผู้นำ

1. ผู้นำในชุมชนควรส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งกองทุนหรือชมรม เพื่อดำเนินการด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ผู้นำในชุมชนควรกระตุ้นให้สมาชิกรู้จักการออมเงิน เนื่องจากว่าการออมเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และจัดบริการสวัสดิการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุขององค์กรภาครัฐ ชุมชน และเอกชน เช่น การจัดหาอาชีพเสริมแก่ผู้สูงอายุ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมนันทนาการ ฯลฯ

2. ควรมีการศึกษาบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความเข้าใจ ความรู้ และความเข้าใจอันดี ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัย